

Referat fra møte i Kringkastingsrådet

Sted: Møterom 7 og 8 på Marienlyst

Tid: Torsdag 9. juni 2016 kl. 09:00

Dagsorden:

09:00: Åpning og gjennomgang av dagsorden.
v/Per Edgar Kokkvold

09:15: Gjennomgang av klagebrev
Kringkastingsrådet har mottatt rundt 85 klagebrev siden forrige møte og har besluttet å drøfte Brennpunkt-dokumentaren «Ikke i mitt nabolag».

Til drøfting: Brennpunkt: «Ikke i mitt nabolag», om asylmottak, sendt 26. april i år.

Kringkastingsrådet har mottatt 4 klager fra beboere på Montebello og Bolkesjø. Klagerne mener at dokumentaren tegner et unyansert og karikert bilde av holdningen til asylsøkere, særlig i bydelen Montebello. Dette blir avvist av NRK.

Innledninger v/ Odd Isungset, redaktør for Brennpunkt og Erling Borgen, professor i samfunnskritisk dokumentarisme ved Høyskolen på Lillehammer.

11:15: Produktreklame til besvær
I motsetning til de kommersielle TV-kanalene er produktreklame forbudt i NRK. Men hvordan takler NRK utfordringene når deltakere i «Mesternes mester» kles opp med merkeklær, eller når krimserien Mammon drukner i Apple-produkter (som en klager hevder). Og hvordan skal forbudet håndheves når en stadig større andel av NRKs produksjoner skal settes ut til kommersielle, eksterne produsenter?
Innledninger ved eksternsjef Petter Wallace og NRK-advokat Karianne Lang-Ree.

12:00: Sommerlunsj med spekemat

13:15: Nå skal gullet graves fram!
NRK sitter på store mengder «arkivgull» fra sin 83 år lange historie. I tråd med Stortingets ønske skal nå stadig mer av programarkivet gjøres tilgjengelig for det norske folk. Hvor langt har dette arbeidet kommet og hvilke utfordringer ligger i rettighetsklareringer og teknologi?
NRKs Brynjulf Handgaard, Anders Nøklung og Anne Kirsten Bakken leder seansen.

14:15: Informasjon fra NRKs ledelse

14:30: Kringkastingsrådet evaluerer internt siste halvår og planlegger høstsesongen

15:00: Møteslutt og god sommer!

Til stede fra rådet:

Inger Gunn Sande
Katri Somby
Vebjørn Selbekk
Bushra Isaq
Mette Gundersen
Sigvald Oppebøen Hansen
Afshan Rafiq
Elin Ørjasæter
Torvild Sveen
Finn Egil Holm
Beate Bø Nilsen
Kjersti Thorbjørnsrud

Til stede fra NRKs ledelse:

Thor Gjermund Eriksen
Grethe Gynnild Johnsen
Øyvind Lund
Alexandra Beverfjord

Klager på Brennpunkt-dokumentaren «Ikke i mitt nabolag»

- Dokumentarfilmskapere og journalister har makt. De har spesielt stor makt og samfunnsinnflytelse når de får sendt sine dokumentarer på NRK. Det sier seg selv at denne makten ikke må misbrukes – og at det som lages skal være basert på vesentlighet, sannhet og annen god etikk, sa Erling Borgen i sin innledning. Han slo fast at den objektive dokumentaren ikke eksisterer.

- Alle dokumentarer, og stort sett all journalistikk, er subjektiv. Vi lager brokker av en virkelighet basert på egne valg, verdier og samfunnssyn. Vi velger og velger bort. Vi bestemmer hva som er vårt fokus, hvem vi skal intervju og hvor vi skal filme. Det finnes flere virkeligheter. Dessuten skildrer dokumentarister bare en liten del av en stor virkelighet. Men samtidig skal den subjektive dokumentaren bygges på en klar etikk. Dette er etiske prinsipper som er nedfelt i Pressens Vær varsom-plakat, i redaktørplakaten og i norsk lov. De tre viktigste er vesentlighetsprinsippet - at det vi lager dokumentarer om skal ha offentlighetens interesse; sannhetsprinsippet - våre dokumentarer skal være faktisk korrekte; og redelighetsprinsippet - det vi presenterer skal være laget på redelig vis. Alle vi retter fokus mot skal ha en genuin mulighet til å forsvare seg og forklare seg. Det er selvsagt og faktisk det beste vern mot uriktigheter og pinlige dementier.

Når jeg leverer avslørende og kritiske dokumentarer til Brennpunkt eller til andre deler av NRK, må jeg gjennom noe som kalles "line by line godkjenning".

Da må jeg dokumentere at alt som sies i dokumentaren er faktisk korrekt. Jeg må også dokumentere overfor NRK at alle har fått forsvare seg eller fått tilbud om å forsvare seg, sa Borgen, før han gikk over til å snakke om dokumentaren «Ikke i mitt nabolag». - Jeg synes Brennpunkt-redaksjonen har laget en solid dokumentar. Den er godt laget og satt sammen uten fantasifulle redigeringstricks. NRK og Brennpunkt er i dag det eneste seriøse programmet som driver med samfunnskritisk dokumentarisme. I denne tid, der

klikkdiktaturet dominerer web-avisene, og der tøvet på stadig sterkere vis, inntar tv-universet, er det derfor viktigere enn noensinne at vi slåss for NRKs fremtid. Det er mitt budskap og innspill til de få klagene som er kommet til "Ikke i mitt nabolag", sa Erling Borgen.

Erling Borgen
Kringkastingrådet ju

Odd Isungset orienterte nærmere om hvordan Brennpunkt-redaksjonen har jobbet med dokumentaren. - Som dokumentarredaksjon har vi et spesielt ansvar når det skjer store hendelser. Vi skal speile vår samtid og sette det som skjer inn i en sammenheng. I denne dokumentaren ville vi speile den motstanden Eirik Eide møtte på sin ferd. Premisset var klart. Vi fulgte ham på to folkemøter på Bolkesjø og Montebello, sa Isungset, og fortsatte: - Dokumentarens styrke er at den gir innlevelse og innsikt. Vi tar publikum med på en reise. Her tok vi publikum med inn i en UDI-direktørs verden. Lagde vi et fortegnet bilde av folkemøtet på Montebello? Vi mener vi ikke gjorde det. Men jeg er glad for at våre dokumentarer skaper så stort engasjement. Journalistikk er å velge, vi velger vinkel og hvem som får snakke. Å sende opptak fra hele møtet ville blitt kjedelig tv, sa han.

- Vi tviler oss alltid fram til den beste dokumentaren. Tvilen tvinger oss til å gjøre gode og reflekterte valg. I dette tilfellet burde vi nok hatt med et utsagn fra han ene som var positiv på Montebello, sa Odd Isungset.

- Hvis overskriften på dokumentaren hadde vært noe annet enn «Ikke mitt nabolag» - hadde det vekket like sterk reaksjon? Spurte May-Helen Molvær Grimstad.

Kjersti Thorbjørnsrud var mer provosert over forsvaret av dokumentaren enn av selve dokumentaren. - Ta de som klager på alvor, det er spesielt at Borgen mener vi skal avvise klagene fordi de er få. Jeg liker heller ikke argumentasjonen som går på at det er en med tilknytning til et kommunikasjonsbyrå som klager, det som er viktig er hva som står i klagen, ikke hvem som klager, sa Thorbjørnsrud, som også mente det var lite ydmykhet i forsvaret for dokumentaren. – Det var en interessant vinkling å følge en person i UDI, men dere må også ta ansvaret for framstillingen av stedene Bolkesjø og Montebello, mente hun.

Vebjørn Selbekk mente dette var en bra dokumentar. – Jeg setter spørsmålsteget ved om klagerne har misforstått hva dette var en dokumentar om. Det er åpenbart at det ikke var en dokumentar om Montebello og Bolkesjø. Det var et godt grep å følge en person med en av de vanskeligste jobbene i Norge. 64 prosent mener innvandring er en av de største truslene mot oss, påpekte Selbekk, som mente at det ikke vært annerledes om det hadde handlet om et annet sted enn Bolkesjø eller Montebello. - Det er de samme holdningene overalt. Og en offentlig tjenestemann som er så frittalende, er spesielt. Han veide ikke ordene, men sa det akkurat som det var. Dokumentaren ga et kjempegodt innblikk i de store utfordringene som ligger i det innvandringskritiske klimaet som er i Norge nå, mente han.

- Det er godt at Borgen sier «vi er journalister, ikke kunstnere», sa Per Edgar Kokkvold.
- Mediebedrifter er ikke som andre bedrifter. De skal utfordre, og noen ganger fornærme

sine tilhørere, sa han, og fortsatte: - På den annen side har journalister for ofte bestemt seg for vinklingen og er ikke interessert hvis svaret er et annet enn det de forventer. Det er et problem. Vi er nødt til å understreke fairheten. Det er lov på drive kampanjejournalistikk hvis man gir sine motstandere mulighet til samtidig imøtegåelse og tilsvare. NRK Brennpunkt kunne for øvrig godt laget en helt annen samfunnskritisk dokumentar fra Bolkesjø, om myndigheter som i sin uforstand plasserer 600 på et sted hvor det bor 40 mennesker, som nødvendigvis vil være ødeleggende for lokalsamfunnet, og ødeleggende for integrering. Jeg har betydelig forståelse for folket på Bolkesjø. De ønsker folk velkommen, men ikke i dette omfanget, sa Kokkvold.

- Det knyttet mye følelser og engasjement til denne debatten. Klagene går ikke på om det er rett å lage dokumentaren eller ikke - kritikken går på hvordan lokalsamfunnene har blitt oppfattet, sa Bushra Isaq, som mente at virkeligheten som beskrives er riktig, fordi det er betydelig innvandrings- og flyktningmotstand i samfunnet for tiden. – Jeg er ikke enig i at det skal være problematisk for statskanalen å skildre det majoriteten og myndighetene står for. Dokumentaren er dessuten ikke så unyansert som man vil ha det til. Virkeligheten er ofte verre enn det som blir skildret her. Jeg synes Brennpunkt har gjort en kjempejobb. NRK gir mye plass til dem som argumenterer mot flyktninger, derfor er det bra at NRK vinkler en dokumentar på denne måten, mente hun.

Torvild Sveen var enig. – Dette er en storm i et vannglass. Dette er slik dokumentar skal lages. Jeg mener at å bruke ord som «invasjon» er helt håpløst, sa Sveen, som foreslo at rådet på et senere tidspunkt lager en uttalelse om dokumentarens plass i journalistikken. – «Ikke i mitt nabolag» er for øvrig et gjengs uttrykk over hele landet. Dokumentaren er helt innafor, mente han.

Mette Gundersen var enig i at tittelen kanskje ikke var gunstig, men hun var enig med Torvild Sveen i at dette er storm i et vannglass. – Dette er en god dokumentar, men jeg skjønner at det blir reagert på det store antallet flyktninger. Men de som protesterer bruker primitiv retorikk. Man kunne gjerne vist den ene som var tilhenger, sa Gundersen, som savnet mer fakta i dokumentaren.

- Dette er et betent tema, og mange er redd for å uttale seg. Man skal lytte når folk føler seg karikert, sa Kjersti Thorbjørnsrud, som mente dokumentaren var god fordi den gir godt tidsbilde. - Måten vi får følge UDIs representant på, viser at det er en institusjon i krise. Motstanden blir forståelig, fordi UDI ikke har klare svar, sa hun.

- Dette skal ikke være en debatt om norsk flyktning- og innvandringspolitikk, understreket Finn Egil Holm, som forsto de som reagerer på Bolkesjø. – Men jeg er enig med NRK at folkemøte minutt for minutt ikke hadde fungert. Dokumentaren reflekterer godt tilstanden, men jeg har forståelse for folks engstelse, sa han.

Elin Ørjasæter mente det er vanskelig å unngå at dette blir en debatt om innvandringspolitikk. - Dokumentaren var god og spennende, og jeg likte grepet å følge dagens helt, som også var litt tusseladd. Jeg hadde imidlertid ønsket sterkere aksentuering av motsetningene mellom Bolkesjø og Montebello. Montebello tåler dette, i Bolkesjø snakker man om å knuse et lokalsamfunn, sa hun, og fortsatte:

- Det som blir feil i alle NRKs programmer, er at dere tror at alle flyktninger er barn med store øyne, og kvinner. Faktum er det motsatte – majoriteten er unge menn. Jeg savnet flere tall - for eksempel om responstid for ambulanse, eiendomspriser, gjennomsnittlig inntekt på Bolkesjø og Montebello. Og så var det herlig å høre Borgen og Isungset si at

journalistikk er subjektiv. Ikke engang Dagsrevyen er objektiv. NRK bør derfor aktivt rekruttere på høyresiden, sa Elin Ørjasæter.

- Det er selvsagt vårt mål å speile et bredt mangfold av meninger. Erling Borgen evner å være engasjerende og provoserende. Det er interessant at dokumentaren oppfattes som veldig forskjellig avhengig av hvilket ståsted mottakeren har. Ingen av de som har klagd er blant dem som er gjengitt i filmen. Alle som er med har sett filmen, mens det er andre som klager, sa Thor Gjermund Eriksen. – Jeg er stolt over at Brennpunkts oppgave er å skape noe mer enn innholdet i dokumentaren – man skaper debatt og diskusjon, en offentlig arena for debatt om viktige samfunnsspørsmål. Brennpunkt er ikke det eneste stedet vi lager dokumentarer, vi har gravende journalistikk på en rekke flater og i en rekke redaksjoner. Ikke minst har P3 satset mye på dette de siste årene. Så det er ikke grunnlag for å si at NRK har nedprioritert ressursene til dokumentarer, men vi prøver å vri dette formatmessig, temamessig og publikumsmessig for å nå en større gruppe. En del av vårt publikum når vi ikke med Brennpunkt, derfor bruker vi mye innovasjonskraft for å nå disse gruppene, sa han.

- Ingen var forberedt, en av årsakene var at mediene ikke gjorde jobben sin. Det var ingen journalistikk om hva mottaksapparatet kunne tåle. Dette er en misforstått frykt for rasisme, mente Per Edgar Kokkvold.

- 80 prosent av flyktningene er menn mellom 18 og 35. Hvis de vil finner dokumentarister utrolig mye spennende stoff blant disse, mente Torvild Sveen.

- Det er sjelden jeg enig med Erling Borgen, men når jeg hører ham i dag fortjener han professortittelen, sa Sigvald Oppebøen Hansen. – Det vil alltid være slik at hvis den enkelte ikke får fram sitt syn vil det bli misnøye. Dette var en meget god dokumentar, som skildrer situasjonen veldig godt, og den har også forståelse for motargumentene, sa han.

May-Helen Molvær Grimstad var enig. – Her får vi være med på en reise med en dønn ærlig regiondirektør. Dette er interessant for folk flest, og gir innblikk i en krevende jobb. Dette var veldig bra, mente hun.

Inger Gunn Sande var enig i at all journalistikk er subjektiv. – Klagen på denne dokumentaren er storm i et vannglass. Dette var en strålende dokumentar, sa Sande, som mente direktøren ble behandlet litt for snilt og burde fått flere kritiske spørsmål.

- Jeg beundrer dypt hans mot til å avsløre sine tusseladdaktige egenskaper i møte med folk flest, mente Elin Ørjasæter.

Odd Isungset takket for tips til nye dokumentarer. – Det er et hav å ta av, sa han, og fortsatte: - Det var ikke vi som valgte å dra til Bolkesjø og Montebello, det var UDI som la opp dette. Vi valgte bevisst å bruke veldig få bilder av flyktninger, kommenterte han, og lovte flere dokumentarer som kan fungere som rammer for vesentlige samfunnsdebatter.

21 klager på Midtøsten-relaterte programmer

- Vi får Midtøsten-klager til hvert eneste møte, og de fleste klagerne mener at NRK er anti-israelsk, at det er en skjevhet. Det er ikke sikkert at de tar helt feil i det, sa Per Edgar Kokkvold.

Dokumentaren «USA, Midtausten og media» var et makkverk og en skandale

Vebjørn Selbekk sa han har stor forståelse for klagene til tross for deres språkbruk.

- Dette er ingen objektiv dokumentar, det er et partsinnlegg med ensidig kildebruk.

Spørsmålet er om det er feil av NRK å sende dette? Nei, det er i orden at enkelte dokumentarer er partsinnlegg, men det tilligger da et spes ansvar for også å vise den andre siden av saken i dokumentarer med andre innfallsvinkler. Der gjør ikke NRK jobben sin. Tore Tomter sier vi har en balanse fordi NRK viser mange dokumentarer om holocaust. Det er en blanding av epler og pærer, mente han.

- Vi blir beskyldt for å være fiendtlig til jødene generelt. Derfor mente jeg det var relevant å nevne at vi har sendt noen fantastiske dokumentarer om forfølgelsen av jødene. Vi har ingen agenda om å gå etter jødene, svarte Tore Tomter, som har ansvaret for innkjøpte dokumentarer.

Finn Egil Holm var enig med Vebjørn Selbekk i at denne dokumentaren isolert sett er et partsinnlegg, mens Øyvind Lund understreket at disse dokumentarene ofte er spesifikke på enkelte temaer. – De prøver ikke å løse hele bildet. Når det er nødvendig å sette det i en kontekst, bruker vi Urix. Dette er imidlertid en utfordring når dokumentaren sees i nettpilleren, påpekte han.

Uverdigg behandling av bondelagsleder Lars Peder Bartnes i sak om jordbruksoppgjøret

- Fredrik Solvang går tøft til verks, men han er ikke tøffere enn en programleder bør være. Tøffe programledere bør være like tøffe mot begge parter, sa Per Edgar Kokkvold.

- Jeg elsker Fredrik Solvang, men her hadde han en dårlig dag på jobben. Bondelaget fikk ikke snakke ferdig. Han blir av og til så ivrig at han avbryter for mye, mente Elin Ørjasæter.

May-Helen Molvær Grimstad og Sigvald Oppebøen Hansen var begge enige.

- Fredrik Solvang stiller vanligvis gode kvalitetsspørsmål, han er dyktig, men her var han kunnskapsløs, sa Hansen.

Per Edgar Kokkvold var ikke enig, og mente dette var innenfor det akseptable.

- Bondelagslederen fikk anledning til å svare, sa han.

Dagsrevyen har tiet i hjel den danske dokumentaren «Moskeer bak sløret»

- Vi har ikke fått tilbud om denne ennå, sa Øyvind Lund. Elin Ørjasæter påpekte at klagene går på at dette ikke var omtalt i norske nyhetsmedier. – Det er merkelig. Dette var årets nyhetssak i Danmark, med relevans for Norge, sa hun

- Dette er ikke korrekt, vi har hatt to store Urix-artikler på nett om dette, svarte Alexandra Beverfjord.

- Dere er bedre på nett enn i Dagsrevyen. Dagsrevyen hadde ingen ting, kommenterte Elin Ørjasæter.

- Dette ble omtalt både av NRK og andre. Dagsrevyen hadde dessuten en omfattende serie om «svenske tilstander». Mange jeg snakker med mener den var unyansert, men det har ikke kommet noen klager på dette. Det sier noe om hvordan opinionen er, mente Bushra Isaq, og la til: - Dagsrevyen går mer og mer i retning av det generaliserende. Jeg ønsker mer balansert tilnærming der, sa hun.

Ytterligere 24 nyhetsrelaterte klager

- Vi er opptatt av å ivareta balansen i NRKs tilbud. Vi når så stor og bred del av befolkningen at det ikke nødvendigvis er negativt at publikum har ulike oppfatninger av NRKs journalistikk, sa Thor Gjermund Eriksen. - Vi følger dette nøye, og er oppmerksomme på dette. Ingenting tyder for øvrig på at NRK har mindre tillit enn tidligere, sa han. Alexandra Beverfjord supplerte: - Vi har veldig jevn representasjon i debatter, med en viss overrepresentasjon for fløypartiene. Vi jobber for øvrig med mer faktabaserte debatter.

- Er du på venstresiden ser du når dine egne blir avbrutt, og omvendt. Vi er litt enøyde alle sammen, kommenterte Per Edgar Kokkvold.

Klager på tilbudet innen religion

- NRK gjør mye flott innenfor livssyn, som «Salmeboka minutt for minutt», sa May-Helen Molvær Grimstad, som hadde forståelse for klagen om andakten. – Morgenandakten er ofte mer refleksjoner enn andakt, og jeg forstår at enkelte er skuffet, sa hun.

- I vårt oppdrag skal vi også speile øvrige livssyn, mangfoldet. Andakten er det eneste forkynnende programmet vi har. Vi skal speile livssynsmangfoldet i Norge, understreket Thor Gjermund Eriksen. Grethe Gynnild Johnsen fulgte opp: - Vi skal speile landets kristne kulturarv, og også speile mangfoldet. Vi skal fortsatt ha forkynnende programmer. Men vi må jobbe med hvordan vi skal nå fram til de som ikke er 70+. Det er et ønske om å få flere til å henge med, ikke bare de som er personlig religiøse, sa hun, og fortsatte: - De fleste klagene nå går faktisk på at vi har for mange kristne programmer, og om vi egentlig skal ha det. Livssynsstrategien er noe av det vi bruker mest tid på å vaske kontinuerlig, sa hun.

- Andakt er «å tenke på» - «andenken». Refleksjon er like nyttig på morgenkvisten som forkynning. Det er god kristen tradisjon å reflektere over det man hører, uten å nødvendigvis høre ordet Jesus, sa Torvild Sveen.

Nett-tv-serien «One night stand» normaliserer tilfeldig sex. Uhørt!

- Man kan mene mye om denne serien, men dette er ikke en serie som forherliger gledene ved one night stand, kommenterte Per Arne Kalbakk.

Vanskelig å nå gjennom til NRK med reaksjoner på programmer

- Journalister må være forberedt på å forklare eller eventuelt beklage sine journalistiske valg, påpekte Per Edgar Kokkvold, og viste til et sitat fra Muhammed Ali: «Det er vanskelig å være ydmyk når du er så stor som meg». - Noe av det samme gjelder kanskje for NRK-journalister. Det kan dessuten bidra til økt renomme at man får ord på seg for å være flinke til å svare, sa han.

- Beskrivelsen er gal. Vi kan sikkert bli flinkere til å svare, men at NRK er lukket og dårlig til å kommunisere med publikum er galt, sa Thor Gjermund Eriksen, og viste til at

publikumsservice i Mo i Rana besvarer 100 000 henvendelser i året. - Vi svarer på alt, og vi oppfattes som en stadig mer åpen org. Jeg tar sterk avstand fra at vi er en uinntakelig festning, sa han.

- Alle mediehus har åpne ansattlister med epost og mobilnumre. NRK har kun ett nummer. Det er uhyre vanskelig å få tak i en journalist på Marienlyst, kommenterte Inger Gunn Sande. Katri Somby kunne fortelle at også samisk programråd har fått reaksjoner på at enkelte ikke fått svar. - Folk som klager må få svar, sa hun.

Grethe Gynnild Johnsen innrømmet at det kan være vanskelig å få tak i enkeltjournalister. – Men det er en stående beskjed i organisasjonen at folk skal besvares, med respekt. Vi har hatt en klar forbedring de siste årene på dette, og enkelte bruker mye tid på å svare, sa hun.

Produktreklame til besvær

- Produktplassering i norsk tv er ikke nytt, det er ikke tilfeldig at Derrick kjørte BMW på 70-tallet, sa NRK-advokat Karianne Lang-Ree i sin innledning.

- Det som er nytt fra 2013, er at norske kringkastere kan gjøre dette. i NRK har vi ikke produktplassering, det er forbudt. Det var nære på i «Lillyhammer» sesong 1, derfor ble sendetidspunktet utsatt, slik at dette kunne bli endret, fortalte hun. Lang-Ree påpekte at det i dramaproduksjoner ikke er noen tilfeldige logoer eller produkter, alt er bevisste valg. - Man skal skape en verden, alt er bevisst, det skal gi et spesielt inntrykk av et tidsbilde, sa hun, og viste til «Mammon 2», hvor det blant annet ble leid inn Apple-utstyr.

- Når det gjelder sponing, skal sponsor ikke ha innflytelse på innholdet. Publikum skal oppfatte at NRK er uavhengig. Det handler om omdømme. Vi kommer ikke unna logoer når vi skal dokumentere virkeligheten, men vi kan være mer bevisste. Blurring av merkenavn vil vi ikke gjøre, men åpner for det i enkelte tilfeller i programmer rettet mot unge, sa hun, og fortalte at NRK har retningslinjer for dette. – For eksempel når det gjelder klær fulle av logoer på sportssendinger, sa hun.

Advokaten tok også opp andres bruk av NRKs merkevarer, som det har vært eksempler på i det siste i forbindelse med serien «Skam». – Vi passer på hva andre gjør med vår logo, og tillater ikke at andre bruker vår logo eller programnavn i sin markedsføring.

KRådet_produktplassering liten.pdf

- Det er gledelig at dere etter grenser i dette utrolig viktige landskapet mellom journalistikk og kommersiell virksomhet, sa Per Edgar Kokkvold.

Per Arne Kalbakk minnet om paragraf 2.7 i Vær varsom-plakaten, som fastslår at man ikke skal eksponere logoer og produkter utover det som følger naturlig av situasjonen. – Når det gjelder sport for eksempel, kan vi styre bare det vi har kontroll over. Generelt skal vi kjøpe eller leie det vi bruker i programmene, sa han.

- Dette er så bra, sa Torvild Sveen. – Men hvorfor i all verden sender NRK trekninger fra Norsk tipping? Hvis det ikke er produktplassering, hva er det da? Hvilken journalistisk begrunnelse ligger til grunn? Vi kan snakke så mye vi vil om troverdighet, men at dere

sender programmer som er produsert av et annet selskap og reklamerer for spill, det begriper jeg ikke, sa han.

- Når intervjuobjektene i sportssendinger blir kledd på mens intervjuet pågår - hvordan håndterer dere den typen situasjoner? spurte Finn Egil Holm.

- Dette er et dilemma - sport er gjennomkommersialisert. Vi har to valg: Kutte ut sport eller ikke. De blir mer og mer offensive, og vi må finne praktiske tiltak for å unngå det, svarte Per Arne Kalbakk.

- Det er ikke uvanlig at vi stopper publisering av serier og programmer, understreket Thor Gjermund Eriksen. - Vi er for eksempel ekstremt vare på at det ikke lanseres produkter akkurat når vi har en barne-tv-serie. Når det gjelder sponsing, har vi fortsatt mulighet til reklame på nett, men har valgt å ikke benytte oss av det. Nå blir den muligheten for øvrig tatt bort, men retten til noe sponsing videreføres. Dette beløper seg til ca 40 millioner i fjor. Dette er velkomne penger, men bare en liten del av NRKs inntekter. Men det gjør at en rekke lokale kultur- og sportsarrangementer blir mer attraktive for sponsorer som kan vises fram som samarbeidspartnerne på NRK. Når det gjelder store arrangementer kan vi ikke styre det selv, sa kringkastingssjefen. - Vi ligger lavt her i forhold til andre kringkastere i Europa. Vi konkurrerer med Vatikanstaten om å ha minst av denne typen inntekter, fortalte han. – Når det gjelder tipping, er dette programmer som samler mange seere og har stor interesse. Dette er en ikke-kommersiell aktør, derfor er dette mulig. Vi har stadige diskusjoner rundt dette, men dette er attraktivt innhold for seerne, sa han.

- Vi er bevisste når det gjelder hvordan vi bruker produkter for å illustrere ulike personer eller miljøer, sa dramasjef Ivar Køhn, som understreket at NRK har total redaksjonell frihet her. - Bransjene der ute respekterer dette. Bruk av produkter og logoer skal være redaksjonelle vurderinger, sa han.

Nå skal gullet graves fram!

- Å kunne gi arkivinnholdet tilbake til eierne våre – lisensbetalerne – er oppdraget til «åpent arkiv», fortalte Bjarne Handgaard fra NRKs arkiv og research-avdeling.

- Hensikten er å gi folk opplevelser, knytte dem sammen, gi dem større forståelse av eget liv og samfunnet rundt seg ved å gi dem tilgang til arkivstoffet vårt. Drømmen er at alt vi publiserer kan bli liggende i nettspilleren slik at publikum kan se og høre programmene når de vil. Indeksert på måte som folk kan søke på. Det er en kirkegård av tankekors for å få til dette, fordi andre ofte sitter med rettigheter til innholdet. Vi har imidlertid fått til en avtale med rettighetsorganisasjonen Norwaco om at vi kan legge ut alt stoff produsert før 1997. Det er for øvrig en etisk utfordring at folk skal kunne laste ned innhold og bruke i nye sammenhenger. Kilder kan risikere at intervjuer blir spredt uten kontroll, det kan gå utover omdømme og vi kan bli sittende med søksmål og erstatningsansvar. Dessuten er det teknisk utfordrende, sa han.

NRKs nettspiller inneholder i dag 90 000 programmer, ca 70 prosent av dem egenprodusert. Det foreligger mange planer om nysatsinger knyttet til arkivstoffet.

- Vi har allerede lansert tjenesten «Mimre – hva skjedde det året du ble født?», som hadde 250 000 brukere i løpet av fire uker, og planlegger flere nettserier framover,

fortalte Handgaard. Han kunne også fortelle at NRK vil invitere publikum til «metadatadugnad» hvor man kan registrere stedet de bor, familiemedlemmer mm i gamle NRK –klipp slik at det skal bli lettere søkbart. Metadata er et viktig stikkord for avdelingens arbeid.

Anders Nøkling orienterte om arkivavdelingens Norge rundt-prosjekt. – Vi samler inn alle tenkelige metadata fra 10 000 Norge rundt-innslag – den største kartleggingen av innslag i NRKs historie, og skal lage tidenes jubileumssending når programmet snart fyller 40 år. Vi gir dessuten folk muligheten til å gjøre sine egne Norge rundt-søk på Norge rundt-kartet. Publikum kan hjelpe oss til å plassere innslagene på kartet, og slik får vi gjenbrukt innholdet opp og ned og i mente, sa Nøkling, og trakk fram eksempler på «statistikkmore» som kommer ut av dette arbeidet. – For eksempel kan vi få et bilde av bunadsbruk i Norge gjennom 40 år ved å se på antall Norge rundt-innslag hvor folk har på seg bunad.

Denne sekvensen ble avsluttet med en «Kahoot»-quiz om NRKs programhistorie, hvor referenten velfortjent stakk av med seieren.

Informasjon fra NRKs ledelse

Thor Gjermund Eriksen

- Hvorvidt vi i NRK oppfyller vårt oppdrag blir evaluert av Medietilsynet hvert år. Det foregår på den måten at vi sender vår allmennkringkasterrapport til Medietilsynet, som så evaluerer vårt oppdrag. Vi tar denne prosessen på grundig alvor. Jeg er fornøyd og glad for at generalforsamlingen, altså kulturministeren, i går uttrykte stor tilfredshet for måten NRK har løst oppdraget på i fjor. Hovedkonklusjonen sier at spennet i NRKs samlede tilbud viser at NRK tilfører samfunnet verdi og samtidig når ut til et bredt publikum. Noen områder som kommenteres: Nasjonale minoriteter – her må vi forbedre oss, og vi har lagt en strategi for dette. Det andre er målformer – her har vi den høyeste nynorskandel noen gang, men vi når likevel ikke målet. Vi når det på radio og tv, men ikke på nrk.no. Medietilsynets gjennomgang gir en god vurdering av vår virksomhet.

23.06.16

Vetle Daler, referent

